

har været tænkt paa. Uafhængighedsindskrænkninger kunne jo fremkomme for den Enkelte allerede derved, at Baandlæggesen af Eiendom er forenkret f. Ex. af en Testator. Jeg antager ikke, at det er Meningen ved dette Lovforslag at forandre Bestemmelsen i saa Henseende i Arveforordningen af 1845. Fremdeles er der i Lovgivningen Tale om Baandlæggesen eller Forhindring fra Omfættelighed med Hensyn til Lehn, Stamhus og Fideikommissier; men jeg kan ikke tro, at Lovforslaget har tænkt paa eller haft Hensyn til disse Eiendomme. Jeg kan ikke formode, at det kan være Meningen, at dette Lovforslags § 1 skulde — og den kan det jo heller ikke — træde i Stedet for Reglen i det første Punktum i Grundlovens § 93 om disse Eiendomme, ligesaa lidt som § 2 paa nogen Maade vil kunne betragtes som en Løsning af det Spørgsmaal og den Opgave, som Grundlovens § 93 2det Punktum indeholder om, at det ved Lov skal bestemmes, hvorledes de bestaaende Lehn, Stamhuse og Fideikommissier kunne overgaa til fri Eiendom. Jeg antager ikke, at der er tænkt paa dette, og altsaa bliver heller ikke Udtrykket mindre vildeblende, forjaaviddt man fæster Tanken paa Uafhængigheden. Paa den anden Side antager jeg, at der væsentlig er tænkt paa Stiftelser. Men i saa Henseende er der nu dette Eiendommelige, at ifølge vor Ret ere Stiftelsernes Eiendomme i Reglen ikke uafhængelige. Der er ikke blot ifølge Fundatser, men ogsaa, dels ifølge en Bevillingspraxis, dels ifølge Lovgivningen — jeg minder her om Bestemmelsen i § 3 i Forordning af 21de Juni 1854 — endogaa uden Hensyn til fundatsemæssige Bestemmelser aabnet Adgang til Afhændelse, saa at den Haand, som skulde lufte for Afhændelse og Omjætning, er ikke saa død, som den synes at være. Der er, saavidt jeg veed, ialtfald ikke vaare mange Tilfælde, hvor man virkelig maatte sige, at i Henhold til den gjældende Ret der er Uafhængighed. Har det Offentlige, Embedsmænd, Regjeringen, Bestyrelsen af Stiftelsen, have de i Reglen i deres Haand at afhænde, og er det private Stiftelser under privat Bestyrelse, er der idetmindste i Reglen Intet i Veien for at opnaa Tilladelse eller Bevilling til Afhændelse. Fra hvilken Side jeg end betragter dette Udtryk: „Den døde Haand“, saaledes som det findes i Titlen, mener jeg altsaa, at det ikke giver Veiledning til Besvarelse af det Spørgsmaal, hvor langt dette Lovforslag rækker, hvad det egentlig vil ramme, og jeg tror derfor, at man kunde forstaaene vort Retsprog for et Udtryk, som ingen Nytte vil gjøre, idet jeg mener, at man, hvis man tænker sig Lovforslaget

blive til Lov, maa kunne udtrykke Tanken paa en anden, mere med vore tilbante Forstillinger og det givne Retsprog stemmende Maade. Til det Spørgsmaal, man altsaa skal besvare sig om Omfanget, Gjenstanden og Rækkevidden af Loven faae vi ingen Bidrag fra Titlen, som den lyder, men det maa løses ved Hjælp af Lovforslagets eget Indhold. Det er altsaa da navnlig Bestemmelsen i § 1, som viser, at der er tænkt paa Fordeiensomme, som ere ude af Enkeltmands Cie, fordi de ere bestemte til at skulle fyldestgjøre enten private eller offentlige Diemed. Jeg tror nu, at man maa erkjende, at der vil være mange Tvivl angaaende Forstaaelsen af disse Udtryk, som det kunde have været ønskeligt, at Lovforslagets Redaktion havde bidraget til at løse. Jeg erkjender, at det maaske ikke er uden Vanskelighed at finde et almindeligt Udtryk, som optager Alt og fuldstændig dækker, hvad der er tænkt paa, men kan man ikke det, har man en anden Udvei, som tidligere er bleven brugt i en Lov, nemlig Loven af 24de April 1860 angaaende tvungent Salg af det Bøndergods, som hørte under visse Stiftelser. Saaledes som dette Lovforslag oprindeligt blev forelagt, angik det offentlige Stiftelser, men under Forhandlingerne viste det sig, at der var meget afvigende Meninger om, hvad Rækkevidden var, og det var saameget mere naturligt, som Begrebet „offentlige Stiftelser“ kan forstaaes og i Lovgivningen forstaaes paa forskjellige Maader; der er idetmindste 4 forskjellige Maader til Afgrænsning fra private Stiftelser, hvorpaa man kan forstaa det, og da der havde vilst sig meget forskjellige Ansuelser om Rækkevidden, endes man tilsidst om — og i den Stikfelse blev Forslaget Lov — at opregne enkeltvis de enkelte Stiftelser, paa hvilke Loven skulde have Anvendelse. Kan man altsaa ikke finde et Udtryk, der er svarende til og fuldt rammer Grundtanken i dens almindelige Natur, er dette jo endelig en Udvei, man kunde bruge. Den Tvivl, som jeg ikke tør paastaa at have løst ved at give mig selv en Besvarelse af Lovforslagets Rækkevidde og Anvendelsesmaade, skal jeg fort antyde. Det er jo i og for sig vel klart, at en Eiendom, som er i Enkeltmands Cie og Besiddelse, fyldestgjør private Diemed. Det kan man vel ikke være i Tvivl om. Men nu opstilles der her en Modsetning mellem det at være i Enkeltmands Cie og Besiddelse og det at fyldestgjøre private Diemed. Der maa altsaa ved det Sidste være tænkt paa private Diemed, der række udover Enkeltmands Besiddelse, ellers vilde der ingen Modsetning være; men dette fremkalder saa følgende Tvivl, om dette „Enkeltmands“, som bruges i Enkelt-